

dosar nr. 2ra-1609/2019

prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, judecător: (O. Ionașcu)
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău judecători: (V. Clima, A. Mafîi, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

11 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Dumitru Mardari
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Igor Cliovan, reprezentat de avocatul Alexandru Pavalatii și Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Igor Cliovan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești,

împotriva deciziei din 03 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins apelurile declarate de Igor Cliovan, reprezentat de avocatul Alexandru Pavalatii și Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 17 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă :

La 11 aprilie 2017, Igor Cliovan, reprezentat de avocatul Alexandru Pavalatii a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

În motivarea acțiunii, reclamantul Igor Cliovan, a invocat că la 15 noiembrie 2007, de către secția conducere a urmăririi penale în organele centrale a Ministerului Afacerilor Interne și a Procuraturii Generale, a fost pornită cauza penală nr. xxxxxxxxxx de învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 27, 145 alin. (3), lit. f), m) Codul penal. Tot, la 15 noiembrie 2007 a fost reținut, iar ulterior, iar la 16 noiembrie 2007 a fost recunoscut în calitate de învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 27, 145 alin. (3), lit. f), m) Cod penal.

Prin încheierea din 16 noiembrie 2007 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, a fost eliberat un mandat de arest pe numele lui Igor Cliovan pe un termen de 30 zile, care a fost prelungit prin încheierea din 11 decembrie 2007 cu

încă 30 de zile.

Prin încheierea din 11 ianuarie 2008 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău a fost respins demersul procurorului de prelungire a arestului și aplicată în privința sa măsura preventivă - liberarea provizorie sub control judiciar pe un termen de 90 de zile, cu stabilirea obligațiilor indicate în încheiere.

Prin sentința din 14 noiembrie 2012 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, menținută prin decizia din 22 ianuarie 2014 a Curții de Apel Chișinău și decizia din 19 aprilie 2016 a Curții Supreme de Justiție, a fost achitat Igor Clioan de învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 27, 42 alin. (3), 145 alin. (3) lit f), m) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Reclamantul Igor Clioan a relatat că prin acțiunile ilegale ale Procuraturii, care a exercitat urmărirea penală, i-au fost încălcate drepturile fundamentale la viață privată, la libertate și dreptul de a nu fi unșărit penal ilegal, fiindu-i, astfel, cauzat un prejudiciu moral.

Reclamantul Igor Clioan a invocat că prin prisma prevederilor art.10 și art. 11 al Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, solicită repararea prejudiciului moral, or, urmărirea penală și judecarea cauzei a durat nouă ani, dintre care durata aflării ilegale în detenție constituie 60 de zile, timp care, în consecință, nu poate fi întors înapoi, lăsând amprenta asupra psihicului său.

Reclamantul a mai afirmat că ținând cont de principiul compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale, care întruchipează suferințele psihice ce constau din nouă ani de stres, frustrare și neliniște, ca urmare a încălcărilor dreptului său la libertate, siguranță la viața privată, garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Constituția Republicii Moldova, cauzate prin acțiunile organelor de urmărire penală, apreciază că i-a fost provocat un prejudiciu moral estimat în sumă de 1000000 lei.

Reclamantul Igor Clioan a solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul statului, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul său, cu titlu de prejudiciu moral a sumei de 1000000 de lei, cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Prin hotărârea din 17 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă Igor Clioan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, s-a încasat din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Igor Clioan suma de 100000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, în rest cerințele acțiunii au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 03 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse apelurile declarate de Igor Clioan, reprezentat de avocatul Alexandru Pavalati și Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 17 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în cauza civilă la cererea

de chemare în judecată depusă de Igor Cliovan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

În susținerea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că la 15 noiembrie 2007, de către Direcția Generală Urmărire Penală a Ministerului Afacerilor Interne a fost pornită cauza penală nr. xxxxxxxxx, conform elementelor constitutive ale componentei de infracțiune prevăzute de art.art.27, 145 alin.(3) lit.f), m) Cod penal, pe faptul că în perioada de timp octombrie-noiembrie 2007, în mun. Chișinău Igor Cliovan, urmărind scopul dobândirii unui comision în mărime de 1 mln. dolari SUA, pentru a-l determina pe directorul SA „Agurdino” – Iurii Bogdan să-și vândă pachetul său de acțiuni, deținut în societatea indicată, în beneficiul unei companii terțe, a atentat la răpirea acestuia, cu ulterioară asasinare a lui. Astfel, la 15 noiembrie 2007, în mun. Chișinău, str. Ion Creangă, nr. 49/3, sub controlul colaboratorilor de poliție, pe motivul că Iurii Bogdan, a fost răpit și omorât, a primit de la un colaborator operativ sub acoperire, o parte din comisionul său, în valoare de 40000 dolari SUA.

Drept urmare, prin ordonanța ofițerului de urmărire penală al Direcției Generale Urmărire Penală a Ministerului Afacerilor Interne, confirmată de procurorul secției conducerea urmăririi penale în organele centrale a Ministerului Afacerilor Interne și a Procuraturii Generale din 15 noiembrie 2007, s-a dispus începerea urmăririi penale în privința lui Igor Cliovan, pe faptul tentativei la omor, din interes material, cu răpirea persoanei, săvârșită de două persoane, la comandă, infracțiune prevăzută de art. art. 27, 145 alin. (3) lit. f) și m) Cod penal. Procesul-verbal de reținere din 15 noiembrie 2007, atestă că Igor Cliovan la data de 15 noiembrie 2007 ora 10 și 30 min. a fost reținut și plasat în izolatorul de detenție preventivă a DSO al MAI. La 16 noiembrie 2007, Igor Cliovan a fost pus sub învinuire, încriminându-i-se săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 27, 42 alin.(3), 145 alin.(3) lit. f) și m) Cod penal. Fiind audiat în calitate de învinuit a declarat că vina sa în săvârșirea infracțiunii n-a recunoscut și a refuzat să facă careva declarații. Tot, la 15 noiembrie 2007 a fost reținut, iar ulterior, iar la 16 noiembrie 2007 a fost recunoscut în calitate de învinuit în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 27, 145 alin. (3), lit. f), m) Cod penal.

Prin încheierea din 16 noiembrie 2007 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, a fost eliberat un mandat de arest pe numele lui Igor Cliovan pe un termen de 30 zile, care a fost prelungit prin încheierea din 11 decembrie 2007 cu încă 30 de zile.

Ulterior, în cadrul ședinței preliminare, prin încheierea din 11 ianuarie 2008 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, a fost respins demersul procurorului privind aplicarea arestării preventive în privința lui Cliovan Igor, totodată, în privința acestuia fiind aplicată măsura preventivă - liberarea provizorie sub control judiciar a persoanei în privința căreia s-a înaintat demers de arestare pe un termen de 90 zile, începând cu data de 11 ianuarie 2008, ora 13:00, eliberându-l pe ultimul de sub strajă imediat din sala ședinței de judecată, cu stabilirea obligațiilor acestuia: de a nu părăsi localitatea unde își are domiciliul decât în condițiile stabilite de către judecător; de a comunica instanței de judecată și procurorului orice schimbare de domiciliu; de a se prezenta în instanța de judecată și la procuror ori de câte ori

va fi citat, precum și de a nu săvârși acțiuni de natură ce ar împiedica aflarea adevărului în procesul penal.

Instanța de apel a reținut că conform rechizitoriului din 24 decembrie 2007, cauza lui Igor Clioan a fost transmisă în judecată, acestuia încriminându-se comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 27, 42 alin. (3), 145 alin. (3) lit. f) și m) Cod penal.

Prin sentința din 14 noiembrie 2012 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, menținută prin decizia din 22 ianuarie 2014 a Curții de Apel Chișinău și decizia din 19 aprilie 2016 a Curții Supreme de Justiție, a fost achitat Igor Clioan de învinuirea săvârșirii infracțiunilor prevăzute de art. 27, 42 alin. (3), 145 alin. (3) lit f), m) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Instanța de apel consideră că prima instanță corect a concluzionat că toate circumstanțele, care ulterior au servit temei de achitarea lui Igor Clioan de învinuirea săvârșirii infracțiunii excepțional de grave, au fost conștientizate și erau cunoscute reprezentanților organului de urmărire penală. Ori, temeiurile care au servit motiv de achitare a lui Igor Clioan, se regăsesc în mod fidel în actele de dispoziție judecătorești menționate, instanțele constatând că plănuirea tuturor acțiunilor de către colaboratorii de poliție infiltrați exclude prezența organizării omorului la comandă de către inculpat. Or, acțiunile date urmează a fi tratate ca o organizare de către colaboratorii de poliție a înscenării date. Prin urmare, instanțele de judecată au concluzionat că nu și-a găsit confirmare prezența acțiunilor de instigare și organizare a omorului de către inculpat, după cum impune calificarea componentei de omor la comandă, dimpotrivă, s-a constatat o instigare și o influențare din partea colaboratorilor de poliție infiltrați în privința inculpatului, circumstanțe care au servit drept temei de a concluziona că acuzarea nu a demonstrat nici faptul că inculpatul s-a aflat în prezența unei organizații criminale.

Prin urmare, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, instanța de apel a conchis că prima instanță întemeiat și justificat a stabilit cuantumul compensației bănești pentru prejudiciul moral cauzat în mărime de 100000 lei, ținând cont de faptul învinuirii reclamantului în comiterea infracțiunii grave, pedeapsa pentru aceasta fiind de la 12 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață, fapt care a determinat reclamantul la greva foamei timp de 45 de zile, ceea ce ulterior a generat internarea acestuia în spital, precum și prin aplicarea măsurii preventive - arest preventiv și deținerea în această stare în perioada 15 noiembrie 2017-14 ianuarie 2008, prin aplicarea măsurii preventive - liberarea provizorie sub control judiciar pe un termen de 90 zile, care prin sine reprezintă o satisfacție parțială și echitabilă pentru orice prejudiciu moral suferit, concluzie care este în corespundere cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Instanța de apel a constatat că sunt lipsite de suport legal afirmațiile apelantului Ministerului Justiției al Republicii Moldova precum că Igor Clioan nu a prezentat probe veridice, admisibile, pertinente și concludente care să confirme faptul prejudicierii considerabile a acestuia și respectiv, nu este temei de a genera obligațiunea statului de a repara prejudiciul moral cauzat acestuia, deoarece se combat prin constatările menționate supra. Or, prevederile art. 6 lit.b) Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești indică direct că, dreptul la repararea prejudiciului, în

mărimea și modul stabilit de prezenta lege, apare în cazul încetării urmăririi penale pe temeuri de reabilitare.

Declarativ apreciază instanța de apel și argumentele apelantului Ministerului Justiției al Republicii Moldova precum că la caz nu sunt întrunite toate condițiile de aplicabilitate din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. Or, în conformitate cu prevederile art. 390 alin.(1), (2) și (3) Cod de procedură penală, sentința de achitare se adoptă dacă: nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, fapta nu a fost săvârșită de inculpat, fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, fapta nu este prevăzută de legea penală, există una din cauzele care înlătură caracterul penal al faptei. În cazul achitării persoanei în temeiul alin. (1) pct. 2), organul de urmărire penală este obligat să continue urmărirea penală pentru identificarea făptuitorului. Sentința de achitare duce la reabilitarea deplină a inculpatului. Astfel, dreptul reclamantului la repararea prejudiciului a apărut din momentul când persoanei i s-a înaintat acuzația penală și se termină odată cu adoptarea unei hotărâri definitive prin care s-a soluționat fondul acuzației, constată că examinarea cauzei penale privind învinuirea lui Igor Cliovan a durat 6 ani, 2 luni și 7 zile, dintre care în perioada de 15 noiembrie 2007 - 11 ianuarie 2008, ce constituie 57 de zile, ultimul s-a aflat în detenție, după care fiindu-i aplicată măsura preventivă - liberarea provizorie sub control judiciar pe un termen de 90 zile, termen care, în opinia instanței de judecată este unul suficient de mare.

Instanța de apel consideră că nu pot fi reținute nici argumentele apelantului Ministerului Justiției al Republicii Moldova precum că pretenția privind repararea prejudiciului moral este lipsită de suport probant. La acest capitol, instanța de apel atenționează asupra faptului că este de netăgăduit că orice arestare și inculpare pe nedrept produce celor în cauză suferințe pe plan moral și social, că astfel de măsuri lezează demnitatea și onoarea, libertatea individuală, drepturile personale nepatrimoniale ocrotite de lege și că din acest punct de vedere se produce un prejudiciu moral, care justifică acordarea unei compensații materiale și instanța urmează să cuantifice efectiv acest prejudiciu.

Instanța de apel a dat o apreciere critică și argumentelor apelanților Igor Cliovan și Ministerului Justiției al Republicii Moldova precum că quantumul prejudiciului moral este unul disproportional, deoarece unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire.

Luînd în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale cauzate, starea de stres și frustrare cauzate lui Igor Cliovan examinarea cauzei penale privind învinuirea ultimului a durat 6 ani, 2 luni și 7 zile, dintre care în perioada de 15 noiembrie 2007 - 11 ianuarie 2008, ce constituie 57 de zile, ultimul s-a aflat în detenție, după care fiindu-i aplicată măsura preventivă - liberarea provizorie sub control judiciar pe un termen de 90 zile, instanța de apel apreciază că în prezenta cauză, prima instanță întemeiat a stabilit quantumul prejudiciului moral în mărime de 100000 lei, sumă care, în opinia instanței, poate fi considerată ca o compensare ce ar aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate, în cazul dat lui Igor Cliovan, fiind suficientă pentru a-i oferi o reparație completă pentru atingerea adusă onoarei, reputației și personalității

reclamantului, atît în ceea ce privește viața privată, cît și cea socială, conchidînd ca fiind nefondate restul pretinderii de recuperare a prejudiciului moral.

Instanța de apel consideră că prima instanță a adoptat o hotărâre legală și întemeiată, iar cererile de apel sunt neîntemeiate, instanța de apel ajungînd la concluzia de a respinge apelurile declarate de Igor Clivov și Ministerul Justiției al Republicii Moldova și a menține hotărârea primei instanțe.

La 30 noiembrie 2018 Igor Clivov, reprezentat de avocatul Alexandru Pavalatii a declarat recurs împotriva deciziei 03 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care a solicitat admiterea recursului casarea parțială a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată depusă de Igor Clivov.

În motivarea cererii de recurs recurentul Igor Clivov a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, le consideră vădit ilegale și neîntemeiate, deoarece instanța de apel la pronunțarea deciziei a aplicat eronat normele de drept material și normele de drept procedural apreciind în mod arbitrar probele.

Recurentul Igor Clivov a menționat că instanța de fond cît și instanța de apel au constatat că recurentul se încadrează în temeiurile prevăzute de Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și că prin acțiunile ilegale ale Procuraturii, care a exercitat nemijlocit urmărirea penală precum și ale instanțelor de judecată (referitor la măsura preventivă), lui Igor Clivov i-a fost încălcat dreptul fundamental la viața privată, la libertate și dreptul de a nu fi urmărit penal ilegal, fiindu-i cauzat un prejudiciu moral, însă ambele instanțe nu au admis solicitarea de a încasa acest prejudiciu în cuantumul solicitat de recurent, fapt care îl consideră neîntemeiat.

Recurentul a mai indicat că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire în temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

Recurentul a declarat că fiind unicul întreținător al familiei avînd un copil minor la întreținere, s-a pomenit într-o situație materială dificilă, consecințele căreia le resimte pînă în prezent. Pe lîngă aceasta, în urma stresului suferit și s-a înrăutățit și starea sănătății, inclusiv prin greva foamei declarată în momentul în care a fost plasat sub arest (durata grevei de 45 zile), nu sunt acoperite și nu generează acea satisfacție echitabilă, prin încasarea în beneficiul recurentului a sumei de 100000 lei. Această sumă este sub limita acelei compensări, care ar genera o satisfacție echitabilă pentru suferințele suportate de recurent.

Prin urmare, ținînd cont de principiul compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral și a suferințelor morale ale reclamantului, care întruchipează suferințele psihice ce constau din 9 ani de stres, frustrare și neliniște, înrăutățirea situației materiale ca urmare a încălcărilor dreptului său la libertate, siguranță, viață privată, garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Constituția Republicii Moldova, cauzate prin acțiunile organelor de urmărire penală, susține Igor Clivov că prejudiciul moral echitabil suferințelor sale este în sumă de

1000000 lei.

La 27 decembrie 2018 Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a declarat recurs împotriva deciziei din 03 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată depusă de Igor Cliovan.

În motivarea cererii de recurs recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, le consideră vădit ilegale și neîntemeiate, deoarece instanța de apel la pronunțarea deciziei a aplicat eronat normele de drept material, prin aplicarea și interpretarea eronată a Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de repararea a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, or, nici o condiție prevăzută la art. art. 6 și 3 din Legea nominalizată nu se regăsește în justificarea pretențiilor lui Igor Cliovan.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a invocat că pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penale, sunt necesare unele condiții speciale, și anume existența faptei ca ilicite. Or, la materialele cauzei nu există nici-un act emis de către judecătorul de instrucție sau de către instanța de judecată prin care acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanței de judecată ar fi fost declarate ilegale.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a menționat că în conformitate cu art. 254 alin. (1) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală este obligat să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului, iar reieșind din prevederile art. 28 Cod de procedură penală, procurorul și organul de urmărire penală au obligația, în limitele competenței lor, de a porni urmărirea penală în cazul în care sînt sesizate, în modul prevăzut de prezentul cod, că s-a săvîrșit o infracțiune și de a efectua acțiunile necesare în vederea constatării faptei penale și a persoanei vinovate.

Astfel, pornirea urmăririi penale constituie o modalitate legală de desfășurare a urmăririi penale, însăși pornirea urmăririi penale, recunoașterea persoanei în calitate de bănuț, dispunerea aplicării sechestrului, punerea persoanei sub învinuire, etc., sunt doar niște măsuri procesuale care nu încalcă drepturile persoanei.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat că scopul urmăririi penale, fiind bine definit de către legiuitor în art. 1 alin. (2) Cod de procedură penală, care explică necesității derulării acesteia ca mijloc de luptă contra criminalității, ca mijloc de existență și de menținere a unui stat de drept. Efectuînd o apreciere a prevederilor legale și a circumstanțelor de fapt și de drept, se constată că reclamantul nu a fost atras ilegal la răspundere penală și nici nu a fost în calitate de condamnat. Articolul 313 Cod de procedură penală oferă bănuțului, învinuitului, apărătorului, părții vătămate sau altor participanți la proces dreptul de a depune plîngerii împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală la judecătorul de instrucție. De asemenea, prescripția art.300 al.(2) Cod de procedură penală, determină că, judecătorul de instrucție examinează plîngerile împotriva actelor ilegale ale organelor de urmărire penală și ale

organelor care exercită activitate specială de investigații dacă persoana nu este de acord cu rezultatul examinării plîngerii sale de către procuror sau nu a primit răspuns la plîngerea sa de la procuror în termenul prevăzut de lege.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a menționat că instanțele judecătorești, la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt. În concordanță cu art. 11 a Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. În toate cazurile, instanța de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral.

Recurentul consideră că suma prejudiciului moral acordată de instanța de apel ar fi exagerată și inexplicabilă de altfel, existența prejudiciului considerabil presupune două elemente ce urmează a fi constatate, însăși existența prejudiciului și caracterul considerabil al acestuia. Legătura de cauzalitate între încălcare și prejudiciu urmează a fi de asemenea probată de către intimat/reclamant. Din materialele dosarului se constată că, nu au fost prezentate probe veridice, admisibile, pertinente și concludente care să confirme faptul prejudicierii considerabile a acestuia.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a invocat că aprecierea judecătorului privind evaluarea daunelor morale este subiectivă, dar criteriile care stau la baza cuantumului despăgubirilor trebuie să fie obiective împărțind criteriul general evocat de instanța europeană, potrivit căruia despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă reputației, având în vedere, totodată, gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a indicat că la acordarea satisfacției echitabile, scopul Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare „Curtea Europeană”) nu este unul punitiv, ci mai curând unul reparatoriu și preventiv. Finalitatea constatării și determinării prejudiciului moral rezidă în acordarea unei satisfacții echitabile menite să atenueze suferințele victimei.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a menționat că instanța de judecată la stabilirea sumei prejudiciului moral în cuantum de 100000 lei nu a aplicat corect criteriile de stabilire a prejudiciului moral. Astfel, prejudiciul moral urmează a fi privit ca o compensare și nicidecum ca obținerea unor foloase necuvenite.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a menționat că intimatul/reclamantul nu a probat nici faptul că informația privind învinuirea sa a avut o rezonanță în societate, a fost discutată activ de către societate și a avut un impact negativ asupra sa sau asupra poziției sale sociale și este rezultatul acțiunilor organului de urmărire penală.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat că însăși achitarea prin sentință a reclamantului constituie o compensație parțială a suferințelor psihice cauzate reclamantului, inclusiv conform jurisprudenței Curții

Europene a Drepturilor Omului (cauza Amihalachioaie c. Moldovei), deoarece prin sentința respectivă acesta avea o certitudine mai mare de îmfăptuire a justiției și realizarea dreptății.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 03 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată participanților la proces la data de 15 noiembrie 2018, prin scrisoarea de expediere nr. 11628 (f.d. 173), fiind recepționată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova la data de 03 decembrie 2018, fapt confirmat prin fișa de corespondență (f.d. 183). Însă, dovada recepționării deciziei contestate de recurentul Igor Clioan la materialele cauzei lipsește.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursurile au fost depuse de Igor Clioan, reprezentat de avocatul Alexandru Pavalatii și Ministerul Justiției al Republicii Moldova la data de 30 noiembrie 2018 și 27 decembrie 2018, cu respectarea termenului prevăzut la art. 434 Cod de procedură civilă.

La 17 iulie 2019, în adresa intimațiilor Igor Clioan, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova a fost expediată copia recursului declarat de Igor Clioan și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 01 august 2019 Procuratura Generală a Republicii Moldova a depus prin intermediul oficiului postal, referință prin care a solicitat admiterea recursului depus de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

La 19 august 2019 Igor Clioan a depus prin intermediul oficiului postal referință, prin care a solicitat respingerea recursului Ministerului Justiției al Republicii Moldova ca fiind neîntemeiat.

Intimatul Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu și-a vaforificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Igor Clioan, reprezentat de avocatul Alexandru Pavalatii și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Igor Cliovan, reprezentat de avocatul Alexandru Pavalatii și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate de Igor Cliovan, reprezentat de avocatul Alexandru Pavalatii și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială, sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul, exercitat conform secțiunii a II-a, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute la art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel.

Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii, sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii, doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor, stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă. Din recursurile declarate de Igor Cliovan, reprezentat de avocatul Alexandru Pavalatii și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a

considera inadmisibile recursurile declarate de Igor Cliovan, reprezentat de avocatul Alexandru Pavalatii și Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 alin. 1 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Igor Cliovan, reprezentat de avocatul Alexandru Pavalatii și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, împotriva deciziei din 03 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Igor Cliovan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Dumitru Mardari

Nina Vascan